

با سلام واحترام،

امروز در نظر داریم **فصل هفتم** با عنوان **حکم** از فهرست چهارده فصلی **شیوه عملی مقاله نویسی** را بطور کامل برای شما عزیزان شرح نماییم.

با تجدید احترام
کبری سبزعلی یمقانی

فصل هفتم: حکم

حکم یک یا دو جمله در متن است که تمرکز مقاله یا کارنوشته را نشان می دهد و به خواننده می گوید که متن مورد نظر درباره ی چه چیز بحث خواهد کرد. گرچه نوشتن یک مقاله بدون حکم امکانپذیر است اما فقدان وجود حکم در مقاله ممکن است به عنوان نبود یک کانون تمرکز قوی دقیق تعبیر شود. حکم لزوماً در ابتدای نگارش جنبه ی "وحی" ندارد و هر زمان امکان تغییر یا تعدیل در آن فراهم است. پس حکم می بایست انعطاف داشته باشد و تا زمانی که مقاله یا کارنوشته مورد نظر بواقع به پایان نرسیده است، می بایست انعطاف پذیر باقی بماند. در اصل، حکم آخرین بخشی است که ما در فرآیند نگارش آن را قطعی می نماییم، البته این صحبت بدین معنا نیست که حکم را در پایان کار می نویسیم، بلکه بدین معناست که ما حکم را در ابتدا می نویسیم، اما آن را برای اعمال هر گونه تغییری که به تناسب اطلاعات به دست آمده در فرآیند کار مورد نیاز است، باز می گذاریم.

ویژگی های یک حکم خوب

آدرس: میدان انقلاب - جنب سینما مرکزی - کوچه مهرناز - ساختمان ۱۱۰ - نیم طبقه اول.

Email: s.tmrq@yahoo.com Channel: @toulou

حکم آن چیزی را که شما به آن اعتقاد دارید و می خواهید اثباتش کنید، بیان می دارد. وقتی در ابتدای نگارش مقاله یا کارنوشت خود حکمی را می نویسید، این حکم می بایست به گونه ای باشد که بتواند نقطه تمرکز شما در جریان جستجو برای اطلاعات باشد. وقتی حکم شما نهایی و قطعی می شود که فرآیند اطلاعات جویی شما به پایان رسیده و مقاله ی خود را نوشته باشید و در آخرین مرحله ی کار خود یعنی اصلاح و غلط گیری هستید.

- ✓ حکم می بایست بحث انگیز و مجادله انگیز یا چالش ساز باشد و نکته ای را مطرح نماید که قابل استدلال باشد و خوانندگان بتوانند آن را به چالش بکشند.
- ✓ می بایست تحریک آمیز باشد.
- ✓ حکم در مقاله های پژوهشی برآمده از طرح پژوهشی، به موضوعی می پردازد که بتواند به صورت بسنده و مناسب در قالب مقاله درآید.
- ✓ خاص و تمرکز یافته است. یک حکم قوی و خوب، متمرکز می باشد و در خصوص دامنه ی پوشش خود بحث نمی کند و به حاشیه نمی رود.
- ✓ به صورت روشن و واضح، نتیجه گیری شما بر اساس شواهد و یافته های دارای معنی واقعی را در قالبی صریح بیان می نماید.
- ✓ نقشه ای را در برابر خواننده می گشاید تا او در کل کار به درستی هدایت شود.
- ✓ دارای زبان روشن و صریحی است. مولف صریح و روشن صحبت می کند و ابهام یا دو پهلویی را جای نمی دهد.
- ✓ به زبان اول شخص بیان نمی شود.
- ✓ نباید چیزی را مطرح کند که بدبهی است.
- ✓ جمله یا جمله های کاملی باشد.
- ✓ به چگونگی و چرایی پاسخ دهد.

ساختار حکم (نحوه ی نگارش)

حکم نتیجه ی یک تفکر و مطالعه ی بلند مدت است. تدوین یا صورت بندی اولین کاری نیست که شما پس از مطالعه ی مطالب مورد نظر انجام می دهید. پیش از ارائه ی استدلال راجع به موضوع یا عنوان خود، شما می بایست شواهد خود را جمع آوری و آنها را سازماندهی نمایید. آنگاه روابط امکان پذیر بین حقایق مشخص شده (نظیر تقابل ها یا رابطه های مهم) را استخراج نمایید. وقتی روابط

آدرس: میدان انقلاب - جنب سینما مرکزی - کوچه مهرناز - ساختمان ۱۱۰ - نیم طبقه اول.

Email: s.tmrq@yahoo.com Channel: @touloo

مشخص شدند، در باره ی اهمیت و ضرورت آنها و چگونگی ارتباط مفهوم های یافت شده بیندیشید و بعد خط ارتباطی مفهوم ها را مشخص نمایید و آن را در قالب یک عقیده ی کلیدی یا اساسی بنویسید. این همان حکم کاری یا پیشایند شماست که می بایست شواهد خود را در راستای آن تنظیم نمایید. وقتی کارتان با شواهد به پایان رسید، یک بار دیگر ارتباط آن ها را با حکم کاری یا پیشایند خود مرور کنید و در صورت عدم هماهنگی بین آنها، حکم خود را اصلاح یا تعدیل نمایید و حتی اگر نیاز شد، آن را تغییر دهید.

برای قوت حکم پیشنهاد می شود:

- ♥ حکمی بنویسید که موضع گیری مشخصی داشته باشد.
- ♥ حکمی بنویسید که بحث را توجیه نماید.
- ♥ حکمی بنویسید که فقط یک عقیده ی کلیدی را در خود داشته باشد.
- ♥ حکمی بنویسید که خاص و تمرکز یافته باشد.
- ♥ حکمی بنویسید که به چگونگی و چرایی پاسخ دهد.
- ♥ حکمی را بنویسید که یافته ها یا نتیجه گیری شما را بیان نماید.

ادامه این مبحث را در شیوه عملی مقاله نویسی (۹) دنبال نمایید.

(Channel: @keygroup)